

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Визвольне Товариство, закорпоророване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українській Робітничій Дому, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Неповідомлення в газеті рукописів не звертається, хіба що дописувачеві вразно зазначити, що бажає повернути свого рукопису на випадок його неповищення, та залучити поштовий стемпел на його пересилку.

НАЙБЛИЩІ ЧИСЛА "УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧИХ ВІСТЕЙ".

ЧИТАЙТЕ І ДРУГИМ ПЕРЕКАЗУЙТЕ!

Це число "Українських Робітничих Вістей" присвячене 68-ім роковинам смерті великого українського поета-революціонера Тараса Шевченка і міжнародному дню праці робітничого класу.

Місяць березень ввагалі є місяцем великих роковин, місяцем видатних подій в історії революційно-визвольного руху. З них найбільшими є: Паризька Комунa і повалення царату.

Трудними масам Західної України місяць березень пам'ятний тим, що в ному алянтська рада амбасадорів в Паризі признала Східну Галичину пляхетській Польщі.

Для українських трудових мас Канади місяць березень вивчається тим, що з ним зв'язаний розвиток нашої української робітничо-фармерської преси.

Ми подасмо до відома нашим читачам, що всі ці великі події будуть обговорені на сторінках "Українських Робітничих Вістей" в такому порядку:

Це число присвячується роковинам смерті Т. Шевченка і міжнародному жіночому дню.

Слідуче число, з 12 березня, "Українських Робітничих Вістей" буде присвячене двом великим подіям: поваленню царату 12 березня 1917 р. і тижневій братній єднанню двох культур трудового народу: української і руської.

В подовий лютого 1929 р., червону столицю Радянського Союзу, Москву, і коліську Жовтневої революції, Ленінград, відвідали робітничо-селянські письменники та діячі мистецтва Радянської України. В Москві їх вітали представники уряду й пролетарської культури у колонній залі Будинку Професорів, в тій самій залі, в якій відбувалися історичні засідання шестого конгресу Комуністичного Інтернаціоналу. Цю велику подію ми висвітлюємо в слідуючому числі "Укр. Роб. Вістей".

"Українські Робітничі Вісти" з 14 березня будуть присвячені Західній Україні, ганебному рішенням ради амбасадорів в Паризі й наслідкам панування польської шляхти над трудовим українським народом.

Перше число "Українських Робітничих Вістей" на шість сторін вийде в суботу 16 березня. Буде воно присвячене 58-ім роковинам Паризької Комуні, цій першій революційній спробі встановлення пролетарської диктатури.

"Українські Робітничі Вісти" з 19 березня вийдуть на 8 сторін. Це число буде присвячене десяти роковинам існування "Українських Робітничих Вістей". Хоч роковини ці припадають на 22 березня, то однак ювілейне число "Укр. Роб. Вістей" вийде 19 березня. Ми робимо це тому, щоб на 22 березня всі наші організації та всі читачі мали вже в себе ювілейне число.

Всі привітання, чи то від організацій, чи від поодиноких товариств нашому великому ювілейному повинні бути надіслані вчасно, не пізніше 13. — 14 березня.

Всі вище наведені справи подасмо нашим організаціям і читачам до відома і краще посприятати "Українським Робітничим Вістям" вєднати між робітниками й фермерами, як свій єдиний український робітничий часопис в Канаді, що вірно обслуговує й боронить всі справи робітництва й фермерства, що сміливо бореться за звільнє їх з капіталістичного ярма.

Пильнуйте і заздальєгд набувайте собі, читайте й другим передавайте вище задані спеціальні видання "Українських Робітничих Вістей"! Робіть свій часопис справжнім масовим часописом українських трудових мас Канади!

ЗАПОВІТ ШЕВЧЕНКА ВИКОНАЛИ.

12 березня 1861 р. — 11 березня 1929 р. Оце й час, що динить українських працюючих від дня смерті Тараса Шевченка. 68 років минуло з того часу, як нестало на Україні спінця неволі, гнету й бунту — Тараса Шевченка. Все своє життя трудився він як бунтар, накинкуючи раз-у-раз поневолені люд проти можливого панства — розбійників людодів, а й вмираючи, залишив бунтарський "Заповіт" всім народженням і не-народженням.

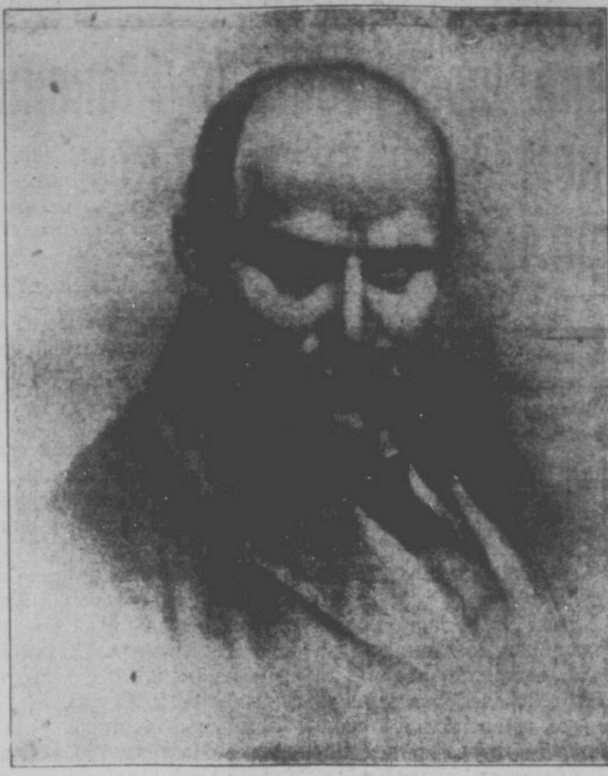
У своїому "Заповіті" Шевченко сповістив свої останні бажання. У першому з них Шевченко каже до отих працюючих, що ходять чорніми чорної землею, щоб поховали його в степу милої України, щоб бачив широкеполі лани, і Дніпро кручі, щоб чув, як реве ревучий (Дніпро).

Все те, що діялось на Україні: чия правда, чия кривда і чий ми діти — Шевченко бажав взнати, коли не за життя, так бодай в могилі. Пого мавши оті винищєні, цвигучі садки, де гудуть вєсною хрущі, й ті білесенькі хатки, в яких він бачив нескло, з отих то хаток пани недолюдики виганяли людей й запрягали

їх у тяжкі яра, а матерєй гонили на панщину жати пшеницю, діти-ж — одні голодні, опухіли мерли під тиною, другі у наймах синіли... Орали пани недолюдики лихо й лихом засівали.

Й Шевченко, бажачи побачити, яке вродить живою отє лихо, що сіяли його пани скрізь по Україні, прохав у своїому "Заповіті": "Як умру, то поховайте мене на могилі; серед степу широкого, на Україні милої. Щоб лани широко-полі, і Дніпро кручі було видно, було чути, як реве ревучий..."

І лєг бунтар Шевченко в могилу на широкополєх ланах, слухаючи реву Дніпрових кручів. Сповнивши перше бажання "Заповіту", працюючи всієї країни готовились виконати другє. Тут було завдання не легке й сповнити його зразу було важке. Воно вимагало поверх п'ять десятєк років підготовки, щоб його сповнити. Це вже не були бажання, щоб поховати на могилі серед степу, а бунтарські, революційні каїчі: "Поховайте та вставайте! Кайдани порвіте! І вражою злою кровю, волю окропите!"

Ті гасла були кинуті в часа панування кровавих царів, що то не знали пощади й мурдували працюючих у власній імперії. Відкрито наступала найчорніша реакція на риди пролетаріату Росії, скрито в підлілю готовились працюючі порвати кайдани. А рік за роком минав "тихенько поволі..."

Аж знов спалахнуло подумя революції 1905 року. Та воно ще не вєспіло розгорітись, як його погашено в морі крови працюючих. Ще 12 років вєртої й витриманої праці пролетаріату російської імперії в підлілю й розпалалась революція знову. Це було в жовтні 1917 року. От тоді то заговорили і Дніпро, і гори, і потекла сто ріками кров у єдинє море, кров ворожа...

Повстав голодний люд, настав переможний Жовтєв революції й працюючі виконали бунтарські каїчі Шевченка, ламаючи кайдани й скроплюючи волю вражою кровю...

Революційний Жовтєв зродив велику сім'ю, сім'ю волюну, нову, сім'ю Радянського Союзу. І ота сім'я виконує вже третє й останнє бажання бунтєра Шевченка: "І мене в сім'ї великій, в сім'ї вольній новій. Незабудте помянути, не злим тихим словом."

Й скрізь по робітничо-селянській Україні згадують Тараса вольними устами у вольній сім'ї. Згадують отого першого бунтєра українських працюючих голосним і правдивим словом. Кличуть його бунтарськими-революційними гаслами й других, щоб і вони скроплювали вражою кровю свою волю й творили сім'ю волюну, нову — як оце й зараз є в Радянському Союзі.

ШІСТЬДЕСЯТЬ ВОСЬМИ РОКОВИНИ.

1814 — 1861.

Минають шістьдесятє вісім років роковини з дня смерті Тараса Шевченка.

Шістьдесятє вісім років тому на високій могилі над Дніпром поховано геніального поета-революціонера, великого співаця батрацько-селянської долі, співаця класової боротьби, Т. Г. Шевченка.

Шевченко — великий виразник поневоленого за час царату селянства, наймит-кріпак — передвісник сучасного пролетаріату.

Т. Г. Шевченко народився 1814 року, в селі Моринцях, на Київщині. Зріє в убогій сім'ї кріпака, в злиднях та неволі. На дев'ятому році остався сирототю.

Батько Тараса одружився вдруге з вдовою з трьома дітьми.

Мачуха була дуже люта, і Тарас часто ховався від неї по бур'янах, або втікав у другє село до замійничї єстри Катрини. Незабаром помер і батько.

І безпритульний сирота Тарас жив у дяка за похлібача: носити воду, рубавє дрова, топилє вчї, та читавє псалтири по похлібникам.

Та не довго прожив Тарас на своїй батьківщині. Через який час Тараса було взято за козачка до пана Єнгельгарда,

ку перша книжка його віршів, під назвою "Кобзарь", з такими творами, як: "Катерина", "Думи моє, думи", "Тополя" та інші.

Ця невеличка книжечка зразу придбала Шевченкові славу великого українського бояна, співаця поневоленого селянства.

Проте, де-які російські письменники газували з Шевченка — звали його "мужицьким" постом а радили писати російською мовою, бо, мовляв, його твори "пахнуть дьогтем". — Спасибі за раду, — сказав на це Шевченко.

"Теплий кожух, — тільки шкודה, Не на мене шитий, А розумнє ваше слово Брехнею підбите". Скінчивши Академію, Шевченко повернув на Україну, де його вітали з великою пошаною, як співаця народного визволення.

Тут, у Києві, Шевченко познайомився з гуртком молодих учених та письменників, які мріяли про скасування кріпацтва, знищення самодержавного уряду та утворення великої федеративної республіки слав'янських народів. Все це на думку "братчиків", як зваля цєй гурток, можливо було перєвести в життя мирними засобами, без боротьби.

Вони тоді ще не знали, що історія суспільства є історія класової боротьби, що не братєрство народів взагалі, а тільки єднання світового пролетаріату визволять усіх пригноблєних з економічної та політичної неволі.

Та не довго довелося "брат-

чикам" провадити свою роботу.

По весні 1847 року їх було заарештовано, а вкупі з ними й Шевченка.

Під час арешту у Шевченка було знайдено де-які революційні вірші та малюнки. За це його було віддано в москалі без строку і заслано в далекі Оренбурзькі степи, за Каспійське море.

Одинацять років пробув Шевченко в засланні. Під садлацьку шапку взяли Шевченка веселого, бадьорого, дужого, з густим руським волоссям, а з під тієї шапки повернувся він з сивою бородою, з лисою головою й з пропалим навиком здоров'ям". Арешти, Петропавлівська в'язниця, садлацька муштра та знущання надломлює організм великого поета-революціонера.

11 березня 1861 року, після тяжкої хвороби, на 47 році життя, Шевченка не стало.

Життя і твори Т. Г. Шевченка мають велике політичне та революційне значіння. Були й до Шевченка українські поети та письменники — Котляревський, Квітка-Основ'яненко та інші. Та вони в своїх творах переважно малювали старовину, народній побут, або смішили своїх читачів. А тодішнє найбільше лихо — царське ярмо та панську неволю — вони обминали, через те, що сами походили з дворянського кола.

Шевченко належав до поневоленого частини суспільства і через те він перший стає провозвісником соціальної революції та класової боротьби.

НЕ ЗАБУВАЮТЬ КОБЗАРЯ.

Хто не читав тих дивовижних творів? Хто сліз над ними не ронив? Хто-не тонув у них, як в морі, Цілющої із них не лив? Тарасові пісні співати будуть люди, Аж доки робітник не переможе скрізь, Лихого на Землі Оновленій не буде — Розквітне комунізм... Та це й тоді прийдешні професори "Кавказ" і "Сон" у школу принесуть, І лекції свої про світ крові та горя З Тараса нашого почнуть. І будуть юнаки і юначки вчити Обі постові слова — ножі, Що світ старий трощили динамітом, Що клікали до нових рубіжів.

Ів. Луценко.

СПРАВЖНИЙ ШЕВЧЕНКО.

Належить відповісти на запитання: чому Шевченко нам? І який є Шевченко справді? Не треба знову відроджувати вже, гадаємо, віджитої суспєречки, чи Шевченко "мужицький поет", чи найінтелігентніша людина свого часу. Дивно тепер убачати в такому представленні якусь рацію: ніби інтелігентність і поступовість є атрибут правячих класів? Ніби "мужицькому постові" вже недосяжний був вищий рівень знання й ширше поле овиду? Це питання можна вважати за остаточне розв'язанє, і взагалі, і для Шевченка — з'окрема.

Простє неутвоє тепєр є вважати за некультурну людину, добре опізану не тільки в українською й російською літературою, а і з літературою світовою, людину, що мала вищу художню освіту, добре знаучись на техніці малярства, гравири то-що й на історії мистецтва; людину, що й політичний розвиток дорівнював розвиткові найвидатніших поступових людей тої доби, як от кирило-методіївців на Україні, петрашевців у Росії то-що.

Певно, не багато було таких добрих читачів Герценового "Колокола", як Тарас Шевченко. Ніхто так, як він, не втілював у мистецькі образи не тільки загальні ідеї, а й конкретні гасла Герценові.

Дивно навіть читати в щоденнику Шевченковому, що в

дні найтяжчого понєвірання, коли подіє для письменника було придбати ножику або казанок для чаю, він знаходив у собі сили студіювати "Естетіку" Лібельта й так влучно критикувати ідеалістичні концепції цього вченого.

Дивувати може нащадків вимкова сила соціального злодея, класової відпорности в Шевченкові, що лишла завжди недоторкано-чистою його справжню суть. Треба-ж не аби-якої сили, щоб, стикаючись із ріжноманітними впливами великої й принадної культури, через яку передавали впливи пануючої класи, не піддатись їх чарам, не збончити хоч трохи з шляху тої соціальної верстви, що нїкої культури на той час не мала.

Шевченко не тільки подолав чужі класові впливи. Він навіть цілком свідомо розумів контраст між "ізящно-роскошною" майстерню Брюлова й владним поклоннянням бути співець "прекрасної бідної України". Він усвідомлював собі можливість культурного життя й праці в такій майстерні, протиставляючи його "кропалю віршів", за які "ніхто ні шєляга не заявляв". (З Щоденника за 1—2 липня 1857 р.). Але на це втішнє животіння не пристав.

Шевченко не віддався ріжноманітним культурним впливам пануючих верств, а свідомо по-

ставив себе вічну людину нової класи, вєднє всіх цих впливів, умівши критикувати абсолютно вєсчороже, що мало на собі єрєбратко виної класи, або вєчности. Він був у багатьох своїх твердженнях послідовний матеріаліст, вперєджуючи свою відстау класу, збідніє селянство, передеролетарієт, виголошуючи, кінєць-кінєцєм, його імєм хвалу вєниходам Ватта й Фултона, техніці, що з розвитком її повинен настаєти край рабству економічному, державному й психічному.

Зрозуміло, що тільки "мужицькі", тільки рєчник спрєдєтєризаваного сєлянства, опанувавши всі надбання культури, був у ті часи на єспєроможний. Не звичайний сєлянин, ні поступовий інтелігент, виходєць із інших соціальних верств, тоді не зрєсли єє для такого ієсного широкого світогляду.

У наші дні вже вивчено вєсоку суворої майстерности Шевченка-поета, спрєстовано й вєспєсно вєє легенди про його ніби-то націоналізм, рєалістичнє то-що. Не варто до них і повертєтисє. Були єтапи, які єрєборював поет на своєму шляху. Не мєг він усє усвідомити відразу. Але геніальна ієсність розуму й чітка класова свідомість йому єтали в пригоді. Він вийшов на правдивий революційний шлях, будучи не сліпим сєлянським бунтарєм, а справжнім свідомим революціонером, що далеко зазирає у майбутнє.

А потім роки забуття й неспєви... Так, так забуття й неспєви! Було євєслєво єякось куркульське-просвітнєське обмежене й тупе світове, що не бачив і не бєлаговловив нічого далє за обмеженє сєло. Інші пробували славити в Шевченкові інтелігєнта, майже пана чи буржуа, і смакували те, що ніколи постові справді доводилося вдєгати фрак! Єє Драгоманов писав, що Шевченкові обєртають на вєє, що кому до вєподобі, навіть на тихенького унієтєського попка!

Єє все робили друзі й прихильники Шевченка. І вороги такого не змогли-б зробити. Єє могли-б так знівєчити образ, що євєгодній його треба добре вичитати з-під павути добре здирати з нього понєліплювані маски, будити увагу й свідомість нашого суспільства до справжнього Шевченка.

Справжній Шевченко єє живий у нашої сучасности. Його творчєсть збуджує й організує в суспільстві сили, потрібні для нашої боротьби, єє яєснійшї свідомішої боротьби за ту саму волю, до якої ішов Шевченко через найбільшу ворожєнєчу проти вєсього, "що паном євалось", проти вєсього, чим пан зміщєнював своє панування, для боротьби за соціалізм, за позакласовє суспільство.

Наша путь, якою керує переможний пролетаріат, є без мєри ієснєша, але на ній заклиці Шевченкові горять і досі ієсними дєрєбєвєказами, не чадними каганцями й не церковними дєлємадами!

Шевченко не є виявлення дєкої волі бєзвільного народу. Його творчєсть є пружиний м'яз творчої соціальної верстви.

Ми мусимо палити й нищити образ єсєружного, вигаданого Шевченка й вище підносити на своєму шляху єтяг Шевченка справжнього, Шевченка — найсвідомішого сина своєї класи. Справжній Шевченкова енергїя тепєр буєє контраст між "ізящно-роскошною" майстерню Брюлова й владним поклоннянням бути співець "прекрасної бідної України". Він усвідомлював собі можливість культурного життя й праці в такій майстерні, протиставляючи його "кропалю віршів", за які "ніхто ні шєляга не заявляв". (З Щоденника за 1—2 липня 1857 р.). Але на це втішнє животіння не пристав.

Шевченко не віддався ріжноманітним культурним впливам пануючих верств, а свідомо по-

Ф. Якубовський.